

kan blive almindelig over hele Landet. Ved denne eneste Maade til at frembringe en forbedret Dyrkning, vinder Bonden større Indtægter, og ved disse sættes han i Stand til, imod billig Gjengjæld, at kunne tilkjøbe sig Frihed for Hoveri og Tjenden, disse svære Hindringer for Agerbrugets Forbedring, som, uden dette, sildig og vanskelig ville overalt blive hævede. Eiendoms- og Arvesæste-Ejeder, ved hvilke Jorden opnaaer den største Værdi, da Vissheden om, hvem der skal høste Frugten, ene giver den rette Drift til at gjøre gavnlige Forsøg i Agerdyrkning — og bekostelige Anlæg ville først med Nytte kunne udføres, naar speciel Udskiftning er foregaaet, og disse ville ei heller førend da med Iver blive søgte, saavel af Bøndestanden som formuende Folk udenfor denne Stand, ja vel og af fremmede Agerdyrkere. De flere med Udskiftningen forbundne Fordele og Bequemmeligheder, som forøge Jordens virkelige Værdi, ere almindelig bekjendte, og vi indskrænke os til at anføre som Beviis for Gjenstandens Vigtighed, at efter den Erfaring, man har haft saavel paa Deres Majeestæts egne Godser som andre Steder, hvor speciel Udskiftning er fuldført, kan det uden overspændt Beregning antages, at Productionen ved denne kan bringes til det Dobbelte, hvoraf Jordens dobbelte Værdi for Cieren og Staten ei alene er en Følge, men den sidste vinder uberegnelig Rigdom og Styrke ved Handelens Udbredelse, Industriens og Fabrik-Flidens Fremme, der jævnsidig befordres, ligesom en oplivet Agerdyrkning gaaer fremad til Fuldkommenhed. Men, saa fordelagtig som Udskiftningen imellem Mand og Mand saaledes er, baade for Staten og Bøndestanden, saa liden Fordeel medfører den, især i de første Aar, for Jorddrotten. Foruden den Glæde at befordre Bøndens Vel, og Haab om noget forholdt Indfæstning i Tiden, vinder den Jorddrot, hvis Godes Bønder ere saa formuende, at de kunne svare, hvad de skulle, aldeles Intet, og den, hvis fattige Fæstere ikke kunne betale, hvad de ere pligtige, alene efterhaanden større Sikkerhed for sin Fordebogs Indtægt. Heraf følger, at alene de Fordegods-Ciere formaae at gjøre disse Indretninger, der have saa betydelig Formue, at de i en Række af Aar kunne taale at undvære Renten af den herpaa anvendte Capital; hvortil de, som have mindre Evne eller maatte laane sig frem, med den bedste Villie fornøftigvis ikke kunne begynde herpaa. Og da overalt Tryghed for Tab i den nærværende og Haab om Fordeel i den tilkommende Tid maae frembringe almindeligere Virkning end blot den ædle Drift, uden Hensigt hertil, at gjøre Vel, vil Demærket af Udskiftningernes Udbredelse sikkere opnaaes ved heltra at ulede Grunde for Jorddrotterne til at fremme dette almeennyttige Værk. Vi foreslaae i denne Henseende:

a) at det under visse Vilkaar maatte være enhver Jorddrot tilladt at fordele paa de udskiftede Bønder og af dem aarlig lade sig betale 4 p. Ct. Rente af den Capital, som han beviislig havde anvendt paa Bønderjordernes Opmaalning, Udskiftning imellem Mand og Mand, de fornødne Gaardes og Huses Udslytning, Loddernes og Havernes forsvartige Indhegning, Jordenes Grund-Forbedring, samt Brøndes og de fornødne Vandsteders Gravning.

b) at Jorddrotterne ved Fæsteforandring af slige udskiftede og udslyttede Gaarde maatte af de tilkommende Fæstere betinge sig saadanne Afgifter, som de med dem kunne forenes om, eller, om de fandt det fordelagtigere, bortforpagte saadanne fæsteledige Eiendomme paa 2de Personers Levetid eller et bestemt Aaremaal, ikke kortere end 50 Aar.

h) Hvad det Første angaaer, da endskjøndt Renten af Forbedrings Capitalen, efter Byernes større eller mindre beleilige Belyggenhed for deres Marker og andre locale Omstændigheder, kan for nogle opløbe højere end for andre, vil dog denne paa en Byes samtlige Bønder fordeelte Udgift blive ubetydelig i Etgning med de Fordele, som Fæstterne i Almindelighed snart ville komme til at høste af en vel udført speciel Udskiftning og et derefter for-